

Kardináli sa radia o voľbe

Okno Apoštolského paláca vo Vatikáne zostalo včera po ôsmich rokoch zatvorené. Pápežský štát zažil prvú nedeľu bez svojej hlavy po tom, čo Benedikt XVI. vo štvrtok vyzul červené črievice a odišiel na dôchodok. Už dnes sa však chodby vatikánskych budov zaplnia čulým ruchom. Prichádzajúci kardináli, ktorí budú rozhodovať o novom pápežovi, začínajú dohadovať detaily novej voľby. Hoci je nepravdepodobné, že by sa svet dozvedel dátum konkláve už dnes, na programe sú dve oficiálne a množstvo neoficiálnych stretnutí. „Generálna kongregácia kolégia kardinálov sa zíde 4. marca o 9.30,“ napísal svojim kolegom v červenom Angelo Sodano. „Potom bude pravidelne pokračovať, až kým nedosiahneme úplný počet kardinálov s právom voliť a nedohodneme sa na začiatku konkláve,“ určil program dekan kolégia. Keďže všetci kardináli zrejme nestihnú do Ríma docestovať už dnes, rozhodnutie o začiatku konkláve sa podľa všetkého posunie na nasledujúce dni. To potvrdil aj vatikánsky hovorca Federico Lombardi. Vo Vatikáne pôsobí 75 kardinálov a právo voliť ich má 115. Dvaja sa už ospravedlnili - indonézsky kardinál zo zdravotných dôvodov a škótsky pre obvinenia zo zneužívania.

Búrlivé zákulisie

Okrem oficiálnych stretnutí využijú kardináli čas čakania na konkláve množstvom neformálnych schôdzok. Keďže na kongregácii sa zúčastňujú aj kardináli, ktorí majú viac ako 80 rokov a nemôžu už nového pápeža voliť, budú chcieť využiť svoj vplyv počas najbližších dní. Podľa agentúry ČTK zohrala generálna kongregácia kľúčovú úlohu pri ostatnej voľbe v roku 2005. Vtedajší dekan kolégia Joseph Ratzinger svojim vedením kolegov zrejme presvedčil a tí mu dali dôveru ako nástupcovi Jána Pavla II. Z Vatikánu sa ozývajú špekulácie, že práve počas neformálnych stretnutí sa skupina starších kardinálov bude snažiť presvedčiť ostatných, aby podporili neeurópskeho kandidáta. Vatikán, v ktorom stále pôsobí veľké množstvo talianskych kardinálov, sa totiž vraj utápa vo vlastných problémoch a in-

trigách. Cirkev by preto mohla začať s čistým štítom s kandidátom zvonka. Témou diskusií majú byť aj Vati-leaks, séria odhalení, ktoré poškodili katolícku cirkev. Kardináli budú nepochybne hovoriť aj o výsledkoch vyšetrovania, ktoré sa objavili v talianskych médiách a ktoré hovoria o vnútorných bojoch vo Vatikáne, o vydierateľnosti cirkevných predstaviteľov pre homosexualitu a o ďalších škandáloch. Hoci predstaviteľia cirkvi mlčia, Vatikán opatrne niektoré správy potvrdil.

Hnacia sila

„Každý deň sa dozvedáme, že veci vo Vatikáne nefungovali ešte viac, ako sa len dá predstaviť,“ komentuje ťažký rok pre cirkev odborník na Vatikán Steven Avella. Pripomína najnovší škandál - vysokí predstavitelia cirkvi sa údajne navzájom odpočúvali, čo do istej miery potvrdil aj Vatikán. Poukazuje aj na najnovšie vyšetrovanie škandálu zakladateľa hnutia Kristova légia Marciala Maciela, obvineného zo zneužívania detí a z viacnásobného otcovstva. Teraz sa údajne potvrdilo, že o jeho konaní vedelo viacero kardinálov a že Maciel posielal do Vatikánu veľké sumy peňazí. „Domnievam sa, že tento príval negatívnych správ o rozklade vatikánskej byrokracie bude hnacou silou konkláve,“ myslí si Avella, ktorý pôsobí na Marquettovej univerzite. „Kardináli budú hľadať niekoho s autoritatívnymi a dokonca bezohľadnými správcovskými schopnosťami, kto dokáže vyčistiť tento Augiášov chliev,“ povedal pre Pravdu. Podľa jezuitskeho historika však budú naďalej tliet ďalšie škandály, sexuálnym obťažovaním, ktorého vyšetrovanie už zasahuje vysoké cirkevné kruhy, počnúc a vplyvom rôznych záujmových skupín ako Opus Dei či Comunione e Liberazione na konkláve končiac. „Kto bude pápežom? Benedikt sľúbil svoju lojalitu a poslušnosť komukoľvek, kto ho nahradí. Takmer žiaden z kandidátov však nemá čistý štít. Na konkláve sa môže stať čokoľvek, no ak by som bol kardinálom s otvorenou myslou, zrejme by ma čakalo zopár bezsenných nocí,“ povedal Avella pre Pravdu.

Miloslav Surgoš, Andrej Matišák

Fico prehru nepriznáva.

Trvá na rušení sviatkov

Katolícka cirkev je ochotná rokovať o škrtnaní sviatkov. Sedembolestnej sa však nemienia vzdať.

Premiér Robert Fico sa nevzdal myšlienky vyškrtnúť z kalendára dva sviatky. O tom, ktoré dni pracovného pokoja vládny Smer vypustí, plánuje ešte rokovať. Úrad vlády ani včera nepripustil, že Ficovi pokus o zrušenie sviatku Sedembolestnej Panny Márie nevyšiel. Kresťanským aktivistom pritom pred pár dňami zaslal list, že 15. september možno zrušiť iba po zmene zmluvy so Svätou stolicou, upozornil portál aktualne.sk. Fico dosiaľ tvrdil, že sa dá sviatok Sedembolestnej vygumovať aj bez toho. Navrhoval, aby ju veriaci slávil v nedeľu, ak prípadne na pracovný deň, čo katolícka cirkev odmietla. Šéf Smeru už po prijatí zmluvy vyčítal vtedajšej prvej vláde Mikuláša Dzurindu, že sa v nej Slovensko zaviazalo dodržiavať desať cirkevných sviatkov. „Kde je suverénna zákonodarná právomoc Národnej rady meniť zákon o štátnych sviatkoch? Národná rada do stanoveného výpočtu už totiž nebude môcť zasahovať,“ varoval Fico 8. decembra 2000 v denníku Pravda. Úrad vlády včera napísal, že s Vatikánom 15. september riešili a neuspeli. „Pripravujú sa ďalšie stretnutia s Konferenciou biskupov Slovenska.“ „Sme ochotní hovoriť o vypustení iných sviatkov, ale Sedembolestnú rušiť nechceme,“ povedal hovorca biskupov Jozef Kováčik. Fico prvýkrát otvoril tému rušenia sviatkov vlni na jar. Prikláňal sa ku škrtnutiu Sedembolestnej a 1. septembra, dňa výročia prijatia ústavy. „Ktoré štátne sviatky budú presunuté alebo zrušené, a kedy sa tak stane, bude predmetom dohody partnerov pôsobiacich v rámci Rady solidarity a rozvoja,“ reagoval Úrad vlády. Rušenie voľna podľa neho nie je „akútny problém“, pretože 1. aj 15. september tento rok pripadajú na víkend.

(mm), SME 02/03/2013

Vatikánska jar?

Arabská jar zatrasla celým radom autokratických režimov. Nebolo by niečo podobné možné v rímskokatolíckej cirkvi po odstúpení Benedikta XVI.?

Len čiastočný úspech

Samozrejme, že systém katolíckej cirkvi sa nepodobá na ten z Tuniska či z Egypta ako na absolútnu monarchiu v Saudskej Arábii. Ani tam, ani tam neprebiehajú skutočné reformy, ale len menšie ústupky. V oboch inštitúciách sa vzýva tradícia, ktorá bráni reforme. V Saudskej Arábii má dvesto, v prípade pápežstva dvetisíc rokov. Ale je táto tradícia pravdivá? V skutočnosti prežila cirkev tisíc rokov bez monarchisticko-absolutistického pápežstva, ktoré poznáme dnes. Bolo to tak do jedného storočia, keď „revolúcia zhora“ alebo gregoriánska reforma, ktorú začal pápež Gregor VII., zaviedla tri trvalé vlastnosti rímskeho systému: centralistickoabsolutistické pápežstvo, povinný klerikalizmus a požiadavku celibátu pre kňazov. Úsilie reformných koncilov v 15. storočí, reformátorov 16. storočia, osvietenstva a Francúzskej revolúcie 17. a 18. storočia a liberalizmus 19. storočia sa stretli len s čiastočným úspechom. Dokonca aj Druhý vatikánsky koncil, ktorý sa konal v rokoch 1962 – 1965 a otvoril mnohé otázky reformátorov a kritikov, zmarila moc Rímskej kúrie, ktorá nakoniec prijala len niektoré z požadovaných zmien. Do dnešných dní je kúria vatikánska vláda – produktom 11. storočia. Je tiež hlavnou prekážkou dôslednej reformy katolíckej cirkvi, čestného ekumenického porozumenia s inými kresťanskými cirkvami a svetovými náboženstvami a kritického a konštruktívneho prístupu k modernému svetu. Za dvoch posledných pápežov, Jána Pavla II. a Benedikta XVI. nastal osudový návrat k starým monarchistickým zvykom cirkvi.

Stretnutie po rokoch

V roku 2005 pri jednom z mála jeho odvážnych momentov sme mali s Benediktom priateľský štvorhodinový rozhovor v jeho letnej rezidencii Castel Gandolfo. Bol som jeho kolegom na univerzite v Tübingene a tiež jeho najtvrdším kritikom. Za dvadsaťdva rokov, preto, že mi bolo za kritiky pápežskej neomylnosti odňaté právo vyučovať, sme nemali ani najmenší súkromný kontakt. Pred stretnutím sme sa rozhodli odložiť to,

čo nás rozdeľuje, a prebrať témy, kde by sme mohli nájsť zhodu: pozitívny vzťah kresťanskej viery a vedy, dialóg medzi náboženstvami a civilizáciami a etický konsenzus naprieč vierami a ideológiami. Pre mňa a vskutku pre celý katolícky svet bolo toto stretnutie znakom nádeje. Ale, žiaľ, Benediktov pontifikát bol poznačený karambolmi a zlými rozhodnutiami. Dráždil protestantské cirkvi, židov, moslimov, latinskoamerických Indiánov, ženy, reformne zmýšľajúcich teológov a všetkých proreformných katolíkov.

Budova sa rozpadá

Najväčšie škandály počas jeho pontifikátu sú známe. Bolo to pápežovo uznanie arcikonzervatívnej Spoločnosti sv. Pia X., založenej arcibiskupom Marcelom Lefebvreom, ktorá tvrdo nesúhlasila s Druhým vatikánskym koncilom, ako aj uznanie popierača holokaustu biskupa Richarda Williamsona. Pápež, ešte ako kardinál Joseph Ratzinger, bol z veľkej časti zodpovedný za tultanie sexuálneho obťažovania detí kňazmi. A, samozrejme, je tu prípad VatiLeaks, ktorý odhalil strašné množstvo intríg, mocenských prehrškov v kúrii, čo sa zdá hlavnou príčinou, prečo Benedikt rezignoval. Prvá pápežská rezignácia po šiestich storočiach odhalila fundamentálnu krízu, ktorá sa dlho črtala nad chladne znehybnenou cirkvou. A teraz sa celý svet pýta: môže, napriek všetkému, budúci pápež priniesť do katolíckej cirkvi novú jar? Zúfale potreby cirkvi sa nedajú ignorovať. Má katastrofálny nedostatok kňazov v Európe, Latinskej Amerike a v Afrike. Obrovské množstvá ľudí ju opúšťajú, prípadne sa uchýľujú – zvlášť v priemyselných krajinách – do „vnútornej emigrácie“. Biskupi a kňazi požívajú menší rešpekt a odcudzenie, zvlášť zo strany mladších žien. Cirkvi sa nedarí integrovať mladých ľudí. Masové stretnutia mladých s pápežom, prenášané médiami, by nás nemali mýliť. Za touto fasádou sa celá budova rozpadá.

Koho potrebuje

V tejto dramatickej situácii potrebuje cirkev pápeža, ktorý intelektuálne nežije v stredoveku, ktorý neuprednostňuje žiaden druh stredovekej teológie, liturgie alebo organizácie cirkvi. Potrebuje pápeža, ktorý je otvorený záujmom reformácie a modernite. Pá-

peža, ktorý sa postaví za slobodu cirkvi vo svete nielen tým, že bude kázať, ale tiež tým, že bude slovami a skutkami bojovať za slobodu a ľudské práva vnútri cirkvi pre teológov, pre ženy, pre všetkých katolíkov, ktorí chcú otvorene hovoriť pravdu. Pápeža, ktorý už nebude nútiť biskupov podporovať reakčnú stranickú líniu, ktorý uvedie do cirkevnej praxe primeranú demokraciu, založenú na modeli pôvodného kresťanstva. Pápeža, ktorý sa nenechá ovplyvniť vatikánskym „tieňovým pápežom“ ako Benedikt a jeho lojálni nasledovníci. To, odkiaľ bude nový pápež pochádzať, by nemalo hrať zásadnú úlohu. Kolégium kardinálov musí jednoducho zvoliť toho najlepšieho. Nanešťastie, od čias Jána Pavla II. sa používa dotazník, ktorý núti biskupov nasledovať oficiálnu rímskokatolícku doktrínu v kontroverzných otázkach. Sľub bezpodmienečnej poslušnosti pápežovi má za následok, že medzi biskupmi nie sú verejní disidenti.

Bude riskovať?

Katolícka hierarchia bola upozornená, že medzi ňou a laickou verejnosťou leží v dôležitých otázkach priepasť. Čerstvý výskum v Nemecku ukázal, že 85 percent Nemcov by nechalo kňazov ženiť sa, 79 percent by nechalo rozvedených sobášiť sa v kostole a 75 percent by prijalo svätenie žien. Podobné čísla vykazujú aj iné krajiny. Mohli by sme dostať biskupa či kardinála, ktorý jednoducho nechce pokračovať v tej istej starej línii? Nieкого, kto vie, ako hlboko kríza cirkvi zašla a kto pozná cestu, ako z nej von? O týchto otázkach sa musí otvorene diskutovať pred a počas konkláve, bez toho, aby boli kardináli ako v roku 2005 v záujme udržania spoločnej línie. Ako posledný aktívny teológ, ktorý sa zúčastnil na Druhom vatikánskom koncile (spolu s Benediktom), som zvedavý, či sa na začiatku konkláve objaví, tak ako sa objavila na začiatku koncilu, skupina statočných kardinálov, ktorí pôjdu do zrážky s tvrdou líniou a budú požadovať kandidáta, ktorý je pripravený riskovať nový smer. Prinesie to nový reformný koncil? Alebo ešte lepšie reprezentatívne zhromaždenia biskupov, kňazov a laikov? Ak blížiaci sa konkláve zvolí pápeža, ktorý pôjde po tej istej starej ceste, cirkev nikdy nezažije novú jar, ale spadne do novej doby ľadovej a nebezpečenstva, že sa scvrkne na stále menej dôležitú sektu.

Hans Küng (1928), SME 02/03/2013

Vláda sa vráti k rušeniu sviatkov

Vláda sa nevzdáva zámeru zrušiť alebo presunúť niektoré sviatky na víkend. Práve sviatok Sedembolestnej Panny Márie 15. septembra sa mal sláviť v sobotu alebo v nedeľu, ak by padol na pracovný deň. Rovnako sa uvažovalo aj o 1. septembri Dni ústavy. Katolícka cirkev však nechce so sviatkom Sedembolestnej hýbať, pretože je súčasťou Vatikánskej zmluvy. „Otázka rušenia, resp. presunu štátnych sviatkov nie je stále uzatvorená. V súčasnosti to však nie je akútny problém vzhľadom na to, že spomínané dva sviatky pripadnú tento rok na deň pracovného pokoja,“ informoval tlačový odbor úradu vlády. Podľa neho sa v tejto otázke uskutočnili rokovania s Vatikánom a pripravujú sa ďalšie stretnutia s Konferenciou biskupov Slovenska. „Pripomíname, že ide o požiadavku zamestnávateľov a zároveň o snahu o zlepšenie ekonomickej kondície krajiny. To, ktoré štátne sviatky budú presunuté alebo zrušené a kedy sa tak stane, bude predmetom dohody partnerov pôsobiacich v rámci Rady solidarity a rozvoja, ktorej členmi sú aj predstavitelia cirkví,“ poznamenal úrad vlády. V médiách pritom pred pár mesiacmi úrad vlády zaznamenal prvé ústretové signály zo strany cirkví. „Kým sa nerozhodne, platí súčasná legislatíva o štátnych sviatkoch,“ dodal tlačový odbor. Petíciu za zachovanie sviatku podporilo 130-tisíc ľudí. Hovorca konferencie biskupov Jozef Kováčik povedal, že biskupi už deklarovali, že nepovažujú za vhodné, aby sa sviatok Sedembolestnej presúval. Kováčik upozornil na hlas občianskej spoločnosti v podobe petície. „Myslím, že legitímna vláda nepôjde proti takému veľkému hlasu občanov,“ dodal Kováčik. O zrušení sviatkov sa začalo hovoriť krátko po nástupe Ficovej vlády. Uvažovalo sa o jednom občianskom a jednom cirkevnom sviatku. Vatikánska zmluva obsahuje zoznam sviatkov, ktoré by mali zostať dňami pracovného pokoja. Premiér Robert Fico svojho času za právne najčistejšie riešenie označil prijatie dohody s Vatikánom vo forme dodatku. Slovensko má až 15 sviatkov, ktoré sú dňami

Model financovania cirkví

Návrh nového modelu financovania cirkví sa dá očakávať až o niekoľko rokov. Rezort kultúry tvrdí, že na riešení pracuje. Spolu s odborníkmi však dodáva, že odľuka od štátu musí byť dobre premyslená a nemala by cirkvi uškodiť.

Odľuka cirkvi od štátu nie je aktuálna potreba, cirkvám, aj štátu by však prospela - povedal v Sobotných dialógoch sociológ Ján Bunčák. Komentátor František Múčka dodáva, že cirkvi financované výlučne štátom nie sú úplne nezávislé.

(Začiatok archívneho záznamu z relácie Sobotné dialógy, 2.3.2013)

František Múčka, komentátor: „Zrejme tam k nejakému konfliktu dochádza a nemusí to byť vždy príjemné pre cirkev.“

(Koniec archívneho záznamu z relácie Sobotné dialógy, 2.3.2013)

Mario Marcinek, redaktor: „Financovanie cirkví zo štátneho rozpočtu prekáža aj zástupcom ateistov. Štát podľa Romana Hradeckého zo spolku Prometheus podporuje cirkvi, nepodporuje však neveriacich. Tí tvoria pritom druhú najväčšiu skupinu.“

(Začiatok archívneho záznamu z relácie Sobotné dialógy, 2.3.2013)

Roman Hradecký, predseda Spoločnosti Prometheus: „Buď nech platí nikoho, alebo nech platí všetkých.“

(Koniec archívneho záznamu z relácie Sobotné dialógy, 2.3.2013)

Mario Marcinek, redaktor: „Model štátnej podpory aj pre necirkevné organizácie funguje napríklad v Belgicku. Riaditeľ cirkevného odboru ministerstva kultúry Ján Juran hovorí, že rezort na odľuku cirkvi od štátu pracuje, je to však beh na dlhú trať. Na stole je kombinácia štátnej podpory a asignácie z daní, teda že časť peňazí by dal štát a časť z daní

tí, ktorí sa k jednotlivým cirkvám hlásia.“

(Začiatok archívneho záznamu z relácie Sobotné dialógy, 2.3.2013)

Ján Juran, riaditeľ cirkevného odboru Ministerstva kultúry SR: „Cirkvi samotné sa nebránia nejakému novému modelu financovania, len ide o to, aby pre niektoré z nich nebol povedzme likvidačný.“

(Koniec archívneho záznamu z relácie Sobotné dialógy, 2.3.2013)

Mario Marcinek, redaktor: „V prípade asignačného modelu by totiž malé cirkvi dostali od svojich veriacich nízke príspevky. Vysvetľuje arcibiskup Juraj z pravoslávnej cirkvi.“

(Začiatok archívneho záznamu z relácie Sobotné dialógy, 2.3.2013)

arcibiskup Juraj, pravoslávna cirkev: „Je to dané aj tým, že sa vyskytujeme skôr na východe Slovenska. To je územie, ktoré je ekonomicke veľmi, veľmi slabé. A s tým súvisí aj to, že naši veriaci patria do kategórie tých skôr ekonomicke znevýhodnených.“

(Koniec archívneho záznamu z relácie Sobotné dialógy, 2.3.2013)

Mario Marcinek, redaktor: „Sociológ Ján Bunčák dodáva, že verejnosť by mala byť podrobne informovaná o diskusii medzi štátom a cirkvami.“

(Začiatok archívneho záznamu z relácie Sobotné dialógy, 2.3.2013)

Ján Bunčák, sociológ: „Ľudia sa musia svojim spôsobom dlhodobo pripraviť na to, že v tejto otázke skôr či neskôr, aj keď skôr po dlhšom čase, nevyhnutne dôjde k zmenám.“

(Koniec archívneho záznamu z relácie Sobotné dialógy, 2.3.2013)

Rádio Slovensko, 2.3.2013

pracovného pokoja. Vo Vatikánskej zmluve je ich zapísaných 10.

Otázka rušenia, resp. presunu

štátnych sviatkov nieje stále uzatvorená. Tlačový odbor úradu vlády

Pravda 02/03/2013

Aký majetok vlastní cirkvi? Štát to stále nevie

Pripraviť nový model financovania cirkví a ich odluku od štátu sa bez súpisu cirkevného majetku nezaobíde. Tvrdí to ministerstvo kultúry. Napriek tomu údaje o majetku stále nemá. Cirkvám muselo vysvetľovať, na čo ho potrebuje. Tie sa majú do konca mesiaca vyjadriť, či sú vôbec ochotné tieto informácie poskytnúť. Expertná komisia, ktorej vznik inicioval minister kultúry Marek Maďarič a ktorá má najst' najlepší model financovania, sa stretla v decembri aj vo februári. Ministerstvo kultúry o jej konkrétnych výstupoch mlčí. O možných spôsoboch financovania je vraj tiež predčasné hovoriť. „Zástupcovia cirkví v expertnej komisii dostali na jej februárovom zasadnutí otázku, či sú ochotní poskytnúť informácie o stave majetku cirkvi, ktorú zastupujú. Túto úlohu neodmietli, iba žiadali podrobnejšie zdôvodnenie, prečo by tak mali urobiť,“ povedal hovorca ministerstva kultúry Jozef Bednár. Minister kultúry poslal v polovici februára zástupcom každej registrovanej cirkvi, ktorú štát finančne podporuje, list so zdôvodnením, prečo by mala poskytnúť súpis majetku. „Na reakcie zástupcov cirkví čakáme,“ potvrdil Bednár. Tajomníčka pre mediálnu komunikáciu Generálneho biskupského úradu evanjelickej cirkvi Edita Škodová potvrdila, že do konca marca sa majú vyjadriť, či poskytnú údaje o majetku. Zmena súčasného modelu financovania cirkví podľa ministerstva nie je možná bez dohody a konsenzu s jej zástupcami. „V tomto procese by mali byť aj zohľadnené skutočnosti, do akej miery sú jednotlivé cirkvi schopné financovať svoje aktivity z vlastných zdrojov. Ako sú bohoslužobná činnosť, obnova kultúrnych pamiatok, sociálno-charitatívne a iné verejnoprospešné aktivity,“ vysvetlil Bednár. Podľa politológa Tomáša Koziaka by cirkvi jednoznačne mali priznať, aký majú majetok. „Pre mňa je jednou z najväčších záhad, ktorá v tomto štáte je, že cirkev nie je prinútená priznať, akým majetkom disponuje. Pokiaľ dostávajú príspevok od štátu, malo by to byť na prvom mieste, aby účtovníctvo od

takejto organizácie bolo dostatočne známe a transparentné,“ hovorí politológ. Dodáva, že ak majú cirkvi čisté svedomie, nemali by sa tomu brániť. Ak cirkvi argumentujú tým, že to nie je také jednoduché, majú vysvetliť, prečo. Najväčšie cirkvi, katolícka ani evanjelickej, ešte nerozhodli, či súpis majetku ministerstvu vôbec poskytnú. „Je potrebné počkať na plenárne zasadnutie Konferencie biskupov Slovenska, ktoré sa uskutoční budúci týždeň. Vnímame túto iniciatívu v celom kontexte prípravy nového modelu financovania cirkví a náboženských spoločností,“ tvrdí hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik. Hľadanie nového modelu financovania považuje za vážnu vec. „Katolícka cirkev sa touto otázkou aktívne zaoberá. Je aj našou snahou najst' taký model, ktorý bude dokonalejší ako ten existujúci, spravodlivý a zabezpečí pre cirkvi a náboženské spoločnosti nevyhnutný priestor na jestvovanie a aktivitu,“ dodal Kováčik. Schvaľovať poskytnutie informácií sa chystajú aj evanjelici. „Informácie musí generálny biskupský úrad vyžiadať od jednotlivých cirkevných zborov, čo si predtým vyžaduje schválenie príslušným orgánom našej cirkvi, ktorým je Generálne presbyterstvo ECAV na Slovensku,“ doplnila Škodová. Zasadnutie, na ktorom majú požiadavku prerokovať, bude začiatkom apríla. Majetok evanjelickej cirkvi je vo vlastníctve 322 cirkevných zborov. Každý z nich samostatne rozhoduje o svojom majetku a hospodárení s ním. „Odpočet o hospodárení sa podáva na každoročných zborových konventoch, ktoré sú verejne prístupné. Vlastníctvo nehnuteľností cirkevných zborov nie je tajné, lebo sa dá zistiť v katastri nehnuteľností,“ konštatuje Škodová. Hoci otázku majetku a financovania cirkví sa kladú už roky, konkrétne informácie roky stále chýbajú. Každá z vlád si totiž podľa Koziaka uvedomuje pozíciu cirkvi v spoločnosti. „Je ohromne silná. Žiadna z vlád si to s ňou nechce rozhádzať a cirkvi k tejto záležitosti pristupujú veľmi opatrne. Zverejnenie majetku by však

prispelo k ich dôveryhodnosti. Musia čeliť záležitostiam, ktoré ich oberajú o dôveru ľudí. Bola by to jedna z ciest, ktorou by si mohli získať dôveru ľudí späť,“ tvrdí Koziak. V Španielsku či v Taliansku si ľudia vyberajú, akej cirkvi pôjde určený príspevok. Ak si nezvolia cirkev, peniaze štát rozdelí na iné účely, charitu alebo kultúru. Podľa Koziaka by bol tento model najvhodnejší aj pre Slovensko. „Najsympatickejšie by bolo naviazať to na dane. Cirkev by bola motivovaná o veriach a príspevky bojovať, viac by dbala na názory a nálady ľudí. Ak by to bolo na dobrovoľnej báze, vzťah veriach k cirkvi by bol iný,“ myslí si politológ.

Eva Okoličániová
Pravda 05/03/2013

O 30 rokov český štát cirkvám už nepríspeje

Po dokončení reštitúcií Česká republika prestane cirkvi finančne podporovať. Premiér Petr Nečas v polovici februára podpísal zmluvy so 16 cirkvami a náboženskými obcami o finančnom vyrovnaní. Za zhabaný majetok získajú cirkvi a náboženské obce v priebehu 30 rokov náhradu 59 miliárd českých korún, čo je takmer 2,3 miliardy eur. Štát im však postupne prestane vyplácať pravidelné ročné príspevky na činnosť. Zmluva s každou cirkvou obsahuje sumu, ktorú jej dá štát ako jednu z foriem vyrovnania majetkovej ujmy. Najviac peňazí dostane rímskokatolícka cirkev, 47,2 miliardy českých korún, čo je v prepočte viac ako 1,8 miliardy eur. Cirkvi a náboženské spoločnosti ich môžu dostať, ak preukážu, že od nástupu komunistov v roku 1948 do januára 1990 im bol zhabaný majetok. Finančnú náhradu od štátu odmietla iba Bratská jednota baptistov, ktorej malo pripadnúť skoro 228 miliónov českých korún, čo je takmer 8 miliónov 900-tisíc eur. Počas komunizmu vraj utrpeli zanedbateľné priame majetkové ujmy a chcú sa vrátiť k samofinancovaniu. Peniaze plánované pre túto cirkev, ktorá má u našich západných susedov približne 2 500 členov, zostanú štátu. (eo), Pravda 05/03/2013

Stávkari majú jasného favorita

Kardinál z Ghany, Berlusconi, či spevák Bono Vox.

Nečakaný odchod pápeža dal týchto pánov dohromady.

Stali sa totiž súčasťou jednej z najväčších tipovacích súťaží v histórii.

(Začiatok archívneho záznamu z relácie Televízne noviny, 11.2.2013)

Benedikt XVI: „Po opakovanom spytovaní si vlastného svedomia som pred Bohom dospel k istote, že moje sily pre pokročilý vek už nestačia na náležité vykonávanie úradu.“

(Koniec archívneho záznamu z relácie Televízne noviny, 11.2.2013)

Simona Mikušová, redaktorka: „Boli to tieto slová aktuálne už emeritného pápeža, ktoré spustili lavínu tipovacích súťaží na celom svete. Otázka teda znie - kto nahradí na pápežskom stolci Benedikta XVI.? Medzi bookmakermi sa najčastejšie skloňujú tieto tri mená - Peter Kodwo Appiah Turkson, Angelo Scola, Tarcisio Bertone. Ghanský kardinál Turkson je podľa väčšiny stávkových kancelárií favoritom. Viera v jeho úspech môže tipujúcemu prestížnej írkej spoločnosti Paddy Power premeniť jednu libru na tri. Pre svet by to bol zase prevratný moment, pápeža tmavej pleti ešte katolícka cirkev nemala.“

Book-keeper z Paddy Power: „Pri posledných voľbách v dvetisíc piatom bol kardinál Ratzinger stávkovým outsiderom, no a vidíte, ako sa to nakoniec skončilo.“

Simona Mikušová, redaktorka: „Pápežských outsiderov je aj tentoraz veľa a neraz sa objavujú aj pomerne kuriózne stávky. Napríklad jeden muž zo Spojených štátov vsadil na to, že novým pápežom sa stane cyklista Lance Armstrong. Už spomínaná írka spoločnosť Paddy Power zase prijala desiatky stávok na speváka Bona Voxa. No a takzvaným stávkovým skokanom je aj bývalý taliansky premiér, ktorého kurz sa mení doslova zo dňa na deň.“

Správa kardinála Tomka môže skomplikovať voľbu pápeža

Aféra VatiLeaks. Časť kardinálskeho zboru požaduje, aby im ukázali 300-stranový dokument slovenského duchovného o škandáloch vo Vatikáne.

Tajná správa, v ktorej mal slovenský kardinál Jozef Tomko informovať o homosexuálnych škandáloch rímskych prelátov, môže poriadne skomplikovať voľbu novej hlavy katolíckej cirkvi. Práve z Tomkovej správy sa totiž stáva top téma zasadnutia kardinálov, ktorí sa včera vo Vatikáne začali radiť o začiatku pápežskej voľby. „Musíme sa dozvedieť, čo sa stalo. Tvoríme zbor a sme spolubratia. Máme právo poznať okolnosti, o ktorých nám neposkytli dostatočné informácie,“ povedal honduraský kardinál Oscar Maradiaga pre taliansku televíziu RAI. Debatu o VatiLeaks kardináli z celého sveta sa včera zišli vo Vatikáne, aby prediskutovali prípravu voľby nástupcu Benedikta XVI. Tá by sa mala začať na budúci týždeň. Hovorí aj o kauze VatiLeaks, ktorá sa týka uniknutých súkromných dokumentov Benedikta. Práve o tejto kauze má hovoriť Tomkova správa, ktorá okrem iného vyniesla na svetlo odhalenia vzťahov vysokopostavených kňazov rímskej kúrie. Časť tajnej správy, ktorú 88-ročný Tomko vypracoval na objednávku Benedikta XVI. spolu so španielskym kardinálom Julianom Herranzom a Salvatoreom De Giorgim z Talianska, sú kľúčovou témou debát kardinálov ešte pred samotným konkláve. Správu, ktorá zrejme dovedla Benedikta až k odstúpeniu, drží Vatikán zatiaľ v tajnosti. S celým jej obsahom sa oboznámi až nástupca terajšieho emeritného pápeža Benedikta XVI. Kríza cirkvi Talianske médiá informovali, že správa vyvoláva vo Vatikáne veľké emócie aj v radoch kardinálov. Na prvé

zasadnutie prišlo 142 kardinálov, z ktorých 103 bude voliť nového pápeža. Chýba ešte 12 voliteľov. Tí sa majú dostaviť v najbližších dňoch až hodinách. „Ešte pred samotnou rozpravou na kongregácii kardináli konštatovali, že cirkev sa nachádza vo veľkej kríze, ktorá súvisí aj s aférou VatiLeaks. Preto si myslím, že kardináli sa budú skôr prikláňať k presadeniu reformného kandidáta. To môže byť priamym dôsledkom tohto škandálu. Zablokovať konkláve by to však zrejme nemalo,“ povedal pre HN český cirkevný historik Jaroslav Šebek. Kontroverzná téma však podľa neho hrá dôležitú rolu aj preto, že zosilnie hlas volajúci po voľbe mimoeurópskeho kandidáta z Južnej Ameriky alebo Afriky. Podozrivé praktiky Tristostranový dokument talianska tlač označila za negatívnu správu o stave v rímskej kúrii. Tomkova správa mala odhaliť špinavé praktiky vo Vatikáne, kde sa mala sformovať lobistická sieť. Trojica kardinálov odhalila homosexuálne vzťahy medzi vysokopostavenými prelátmi, ktorí mali byť dokonca vydieraní laikmi. Spomínať sa v nej malo aj pranie špinavých peňazí vo Vatikánskej banke. Únik tajných informácií mal vyplývať z dlhoročnej vojny medzi časťou rímskej kúrie a štátnym tajomníkom, kardinálom Tarcision Bertonem, ktorý je považovaný za akéhosi predsedu vatikánskej vlády. Najväčšie rozbroje sa rozpúťali v súvislosti s milánskou nemocnicou San Raffaeli, ktorú chcel kardinál Bertone premeniť na baštu talianskej katolíckej medicíny. Žiadal šéfa Vatikánskej banky Etorriho Gottiho, aby mu pomohol s kúpou. Ten to však odmietol a požadoval nezávislosť banky. To bolo aj príčinou jeho neskoršieho odchodu z funkcie.

Eva Šmeringaiová
HN 05/03/2013

Book-keeper z Paddy Power: „Najskôr to bolo desaťtisíc ku jednej, teraz päťsto ku jednej.“

Simona Mikušová, redaktorka: „Kto teda zasadne na pápežský sto-

lec, zatiaľ nevedno. Isté však je, že to musí byť, okrem iného, človek žijúci v celibáte. Takže táto fotografia po konkláve určite svet neobletí.“

Markíza, 03/03/2013

Kardináli sa do Ríma nenáhli

Konkláve brzdí samotné kolégium kardinálov. Časť chce začať rýchlo, iní sú proti

Do Vatikánu včera ešte neprišli všetci volitelia pápeža. O Benediktovom nástupcovi sa však už rozprávať začali.

Prvú časť slávnostného sľubu zložili spoločne. A potom, jeden po druhom sa priblížili k evanjeliáru, knihe so štyrmi novozákonnými evanjeliami. Položili vedľa knihy kríž a dokončili prísahu. Včera sa vo Vatikáne začali každodenné stretnutia kardinálov. Počas generálnych kongregácií majú nielen pomáhať riadiť cirkev, predovšetkým však napláňovať voľbu nového pápeža a prípadne aj diskutovať, kto by ním mohol byť. Na termíne konkláve sa však kardináli nedohodnú skôr, než do Ríma neprídu všetci volitelia. Včera ich vo Vatikáne chýbalo dvanásť vrátane českého kardinála voliteľa Dominika Duka. Mali by doraziť dnes.

Dvaja volitelia neprídu

„Momentálne jednotliví kardináli zostávajú najmä vlastný rebríček mien, ktoré sú ochotní podporiť,“ hovorí pre SME cirkevný analytik Imrich Gazda. „Určite prebiehajú aj neformálne debaty, no hlavná diskusia bude prebiehať počas samotného konkláve. A za zatvorenými dverami.“ Nástupcu dnes už emeritného svätého otca Benedikta XVI. bude voliť stopät'násť kardinálov voliteľov. Sú to tí z kardinálov, ktorí majú menej ako osemdesiat rokov a povedali, že na konkláve prídu. Na voľbe sa nezúčastní dvojica voliteľov. Indonézsky kardinál Julius Darmaatmadja je chorý. Škótsky Keit O'Brien

nepríde pre škandal s nevhodným sexuálnym správaním.

Tomkove vyšetrovanie

Kardinál, ktorý sa v nedeľu ospravedlnil a žiadal o odpustenie, sa voľby novej hlavy katolíckej cirkvi vzdal. Kardináli by sa mali aj aspoň čiastočne oboznámiť s výsledkami vyšetrovania aféry VatiLeaks pod vedením slovenského kardinála Jozefa Tomka. Aj keď samotnú, údajne až tristostranovú správu uvidí až nový pontifik, trojica vyšetrovateľov nemá zakázané o svojich zisteniach rozprávať. „Nemožno vylúčiť, že medzi kardinálmi už zrejme prebiehajú neformálne diskusie minimálne v rovine, aký typ pápeža by najlepšie zodpovedal súčasnosti,“ myslí si aj odborník na kánonické právo Igor Augustinič.

Prestávky na kávu

Na prípravu voľby potrebuje Vatikán niekoľko dní. Bezpečnostní experti musia prezrieť a zabezpečiť Sixtínsku kaplnku a priľahlé miestnosti proti prípadnej snahe odpočúvať voľbu. Kardinálom odoberú mobilné telefóny a zakážu komentovať voľbu na sociálnych sieťach. Pred konkláve sa budú stretávať dvakrát denne pod vedením Angela Sodana. Samotná voľba bude pritom pre väčšinu voliteľov premiérou, keďže za kardinálov ich vymenoval až Benedikt XVI. Mnohí sa navyše navzájom nepoznajú. Práve vzájomné spoznávanie myšlienok a názorov má byť kľúčom k novému pápežovi. Vatikánsky hovorca Federico Lombardi takéto neformálne stretnutia nazval prestávkami na kávu.

Tomáš Prokopčák, SME 05/03/2013

Začína sa boj o Petrov stolec

Kardináli rozhodnú, kedy v Sixtínskej kaplnke zvolia pápeža

Katolícka cirkev už od piatka rozbehla prípravu týkajúcu sa voľby pápeža. Dnes by sa mala začať séria generálnych kongregácií. Niektorí kardináli si však dávajú načas.

Dekan kardinálskeho zboru Angelo Sodano rozposlal v piatok pozvánky 208 kardinálom na kongregácie, ktoré by sa mali konať denne až do začiatku konkláve, z ktorého vzíde meno nového pápeža. Kongregačné stretnutie za zatvorenými dverami sa začne dnes dopoludnia. Vatikánsky hovorca Federico Lombardi však nepredpokladá, že sa prítomní dohodnú hneď v prvý deň. Do Vatikánu totiž nedorazili ešte všetci kardináli. „Viem o niekoľkých kardináloch, ktorí si lístok rezervujú až po zverejnení začiatku konkláve,“ prezradil Markus Graulich, odborník na cirkevné právo.

Bude pápež Európan?

Špekuluje sa, že konkláve pozostávajúce zo 115 kandidátov by sa mohlo začať 11. marca, štyri týždne po historickom odstúpení Benedikta XVI. Stolec svätého Petra nemá podľa talianskych médií jasného favorita. O novej hlave katolíckej cirkvi bude spolurozhodovať aj český kardinál Dominik Duka. Predpokladá, že voľba bude trvať „o niečo dlhšie“, pretože medzi kandidátmi nie je nijaký s výraznou prevahou nad ostatnými. Podľa neho stojí Vatikán pred voľbou, či sa v čase, keď „Európa už nehrá prvé husle“, ujme vedenia cirkvi opäť Európan, alebo niekto z iného kúta sveta.

čtk, ukr, Plus jeden deň 04/03/2013

Prídu o prémie?

Zamestnanci Vatikánu napäto očakávajú voľbu pápeža

Pre nadchádzajúcu voľbu nového pápeža sa na Vatikán upiera pozornosť celého sveta. Tamojších zamestnancov však okrem mena nového pontifika zaujíma aj to, či im nový pápež odklepne tradičnú finančnú prémiiu.

V minulosti bývalo zvykom, že po smrti pápeža dostávali bo-

nus, ktorý im zdvojnásobil plat. Teraz však nemajú podľa talianskeho denníka Il Messagero príspevok vôbec istý. Súčasná situácia je totiž pre všetkých úplne nová. Benedikt XVI. sa stal prvým novodobým pápežom, ktorý svoj úrad opustil dobrovoľne a príspevky sa automaticky nevyplácali. O prípadnom udelení

rozhodne až nasledujúca hlava katolíckej cirkvi. Tradícia zlepšenia v čase smrti pápeža vznikla ako prevencia proti krádežiam a rabovaniu v období bezvládia. Po smrti Jána Pavla II. získalo asi 4-tisíc zamestnancov Vatikánu jednorazovo tisíc eur.

(čtk), Plus jeden deň 04/03/2013

Róbert Bezák dostal zákaz médií

Odvolaný trnavský arcibiskup Róbert Bezák sa má zdržať akýchkoľvek vyjadrení pre médiá vrátane jeho duchovných príhovorov. Je to požiadavka prefekta Kongregácie pre biskupov kardinála Marca Ouelleta. „Prosím zástupcov médií o rešpektovanie tejto skutočnosti,“ povedal Róbert Bezák. (tasr), SME 04/03/2013

Vrátil sa s úsmevom

Bývalý arcibiskup Bezák priletel z Ríma s kamarátmi

V Ríme ostal dlhšie. Väčšina našich cirkevných hodnostárov dorazila z púte vo Vatikáne už vo štvrtok mimoriadnym letom. Odvolaného arcibiskupa Róberta Bezáka (53) sme zachytili v sobotu predpoludním, keď priletel do Bratislavy bežnou linkou.

S dvomi kamarátmi a v dobrej nálade. Takto sme po prílete stretli Róberta Bezáka, ktorý v Ríme v piatok oslávil 53. narodeniny. Do reči mu však nebolo. „Nechcem sa vyjadrovať k tomu, čo som bol a kde som bol,“ povedal nám. Emeritný arcibiskup Ján Sokol priletel vo štvrtok s oficiálnou výpravou Konferencie biskupov Slovenska. Podľa jeho slov priniesol aj suveníry, ružence a kľúčenky. Dvaja arcibiskupskí rivali sa na púti stretli, ale obišli bez slova. „Videli sme pána Bezáka pred Bazilikou sv. Petra aj vnútri,“ povedal nám Jozef Kováčik z Konferencie biskupov Slovenska.

(pfk, ep), Plus jeden deň 04/03/2013

Vypočuli Bezáka aj Sokola

Výšetrovatelia v minulých týždňoch vypočuli oboch emeritných trnavských arcibiskupov Jána Sokola aj Róberta Bezáka. Obaja vypovedali po prvýkrát a obaja ako svedkovia. Polícia informácie oficiálne nekomentuje. Hovorca policajného prezídia Michal Slivka však potvrdil, že vedie trestné stíhanie vo veci pre podozrenie zo skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie. Bezák podozrivé hospodárenie za Sokola už naznačil v minulosti. (tasr), SME, 8.3.2013

Bezák sa nesmie vyjadrovať. Televízia jeho reláciu stopla

Odvolaný arcibiskup Trnavskej arcidiecézy Róbert Bezák dostal príkaz mlčať. Zdržať sa musí aj duchovných príhovorov. Spravodajská televízia TA3 reláciu Slovo v čase s ním pozastavila. Cirkevný analytik tvrdí, že bývalý arcibiskup kráčať po tenkom ľade a takéto rozhodnutie nie je prevapením. Požiadavku, aby sa Bezák zdržal akýchkoľvek vyjadrení pre médiá do rozhodnutia o jeho ďalšom pôsobení vrátane duchovných príhovorov dostal od prefekta Kongregácie pre biskupov kardinála Marca Ouelleta. Minulý týždeň mu ju odkázal generálny predstavený rehole redemptoristov na stretnutí v Ríme. „Zástupcov médií prosím o rešpektovanie tejto skutočnosti. Touto cestou ďakujem všetkým ľuďom, ktorí mi doteraz prejavili priazeň, blízkosť, pomoc a podporu. Ostávam s vami spojený v modlitbách a zahŕňam vás do svojich duchovných prosieb,“ uviedol v stanovisku pre tlačové agentúry Bezák. Televízia TA3 plánovala minimálne v pôstnom období prinášať Bezákovy príhovory na aktuálne spoločenské témy v relácii Slovo v čase. V nedeľu však odvysielala tretiu a zatiaľ poslednú časť relácie. Nahrala ju ešte pred jeho odchodom do Ríma. „Po návrate nám oznámil, že v divácky obľúbenej relácii, nemôže ďalej pokračovať. Televízia TA3 rozhodnutie aj

dôvody Róberta Bezáka rešpektuje a vysielanie relácie Slovo v čase s bývalým trnavským arcibiskupom nateraz ukončila,“ povedala šéfredaktorka Martina Kyselová. Podľa spravodajskej televízie mali všetky časti relácie nadštandardnú sledovanosť. „Veríme, že v budúcnosti sa s ním na obrazovkách TA3 budú môcť diváci opäť stretnúť,“ dodala Kyselová. Podľa cirkevného analytika Imricha Gazdu sa takáto reakcia dala čakať. „Arcibiskup Bezák si po odvolaní našiel alternatívnu „mediálnu kazateľnicu“, cez ktorú sa chcel prihovárať ľuďom. Myslím, že skôr ako duchovné zamyslenie v médiách mu poškodili jeho televízne vystúpenia pred Vianocami. Kráčať po príliš tenkom ľade, takže reakcia „zhora“ sa dala čakať,“ myslí si analytik. Bezáka odvolal z funkcie na základe apoštolskej vizitácie v súčasnosti už bývalý pápež Benedikt XVI. začiatkom júla minulého roku. Po odvolaní sa vyjadreniam do médií vyhýbal, neskôr poskytol rozhovory jednému týždenníku a niekoľkým slovenským televíziám. Rozhovor s Bezákom priniesla aj Česká televízia. Na ČT2 odvysielali aj dokument Arcibiskup s ľudskou tvárou. Ten sa dostal aj do programu RTVS. Reportáž o bývalom arcibiskupovi pripravila aj rakúska televízia ORF.

Pravda 05/03/2013

Falošný biskup

Muž sa dostal medzi kardinálov Neslýchané! Muž preoblečený za biskupa sa prepašoval vo Vatikáne medzi kardinálov, ktorí sa išli radiť, ako a kedy nového pápeža zvolia. Podvodník upozornil ochranárov na seba príliš krátkym biskupským talárom. Tí ho následne z Vatikánu vyvedli.

Ako vlk medzi ovcami. Tak by sa dal nazvať pokus muža, ktorý sa v preoblečení za biskupa snažil preniknúť do zboru kardinálov. Pred audienčnou sieňou Pavla VI. sa včera zamiešal medzi stovku kardinálov a tváril sa, že je jedným z nich. Mal smolu. Svojím „outfi-

tom“ upútal totiž pozornosť ochranárov. Na sebe mal krátky talár, zvláštnu retiazku s krucifixom a namiesto šerpy fialový šál. Členovia bezpečnostnej služby podvodníka okamžite odhalili a pred bežiacimi kamerami odvedli z Apoštolského paláca. Podľa talianskych médií ide o muža talianskej alebo austrálskej národnosti. Možno sa mal radšej vydávať za kardinála. Na kongregačné stretnutie majú prístup iba oni. Za vylúčenia verejnosti tajne rokujú o dátume začiatku konkláve, na ktorom budú voliť novú hlavu cirkvi. Presný dátum zatiaľ nepadol. (ukr), Plus jeden deň 05/03/2013

Vatikán čaká na dátum konkláve

Michelangelove fresky si návštevníci Vatikánu v najbližších dňoch nepozrú. Sixtínsku kaplnku si už pre seba vyhradili kardináli. Stále sa však čaká na posledných prichádzajúcich, a tak sa dátum, kedy sa 115 voliteľov odoberie za zatvorené dvere, svet dozvie najskôr dnes. Kardináli zatiaľ oficiálne diskutujú o úlohe cirkvi i jej vatikánskeho vedenia a škandáloch, ktoré starobylú organizáciu sprevádzajú. Neoficiálne muži s červenými čiapočkami už hľadajú najvhodnejšieho následníka pápeža Benedikta XVI., ktorý minulý týždeň dobrovoľne opustil svätopeterský stolec. „Nik netúži čokoľvek uponáhľať,“ povedal vatikánsky hovorca Thomas Rosica. „Chcú využiť tento čas na spoznávanie situácie a na premýšľanie a to je z doterajších schôdzok jasne viditeľné,“ dodal. V pondelok sa kardináli stretli na dvoch zasadnutiach generálnej kongregácie, včera už len na jednom. Kongregácia je ideálnou príležitosťou na prebratie záležitostí cirkvi, inokedy je totiž väčšina kardinálov roztrúsená po celom svete a komunikácia je obmedzená. Cirkevní hodnostári, ktorí chcú na zhromaždení prehovoriť, sa musia zapísať do poradovníka, no potom môžu rozprávať na akúkoľvek tému a bez časového obmedzenia.

Pripravujú kaplnku

Podľa druhého vatikánskeho hovorca Federica Lombardiho sú vo Vatikáne už všetci kardináli volitelia, okrem piatich. Na určenie dátumu začiatku konkláve nie je potrebná stopercentná účasť. Kardináli však musia dať svojim kolegom dostatok času na to, aby sa stihli do Ríma dostať skôr, ako sa budú dvere Sixtínskej kaplnky zamykať. Jednou z najslávnejších pamätihodností sa ročne premelie päť miliónov turistov, no od včerajšieho popoludnia zívajú nezvyčajnou prázdnotou. Kaplnku totiž treba na konkláve dôkladne pripraviť. Tak ako pred ostatnou voľbou, aj teraz musia pripevniť špeciálne kachle na komín. V kachliach sa budú spaľovať volebné lístky kardinálov a čierny či biely dym oznámi výsledok voľby svetu.

Falošný biskup

Sixtínska kaplnka dostane aj falošnú podlahu. Pod ňou bude skryté najmodernejšie zariadenie, ktoré má

zabrániť odpočúvaniu kardinálov počas konkláve. Vatikán nechce nechať nič na náhodu, aby sa najdôvernejšie debaty nedostali von. Ostražitosť je skutočne namieste. V pondelok takmer až do auly svätého Pavla prenikol falošný biskup. Nemecký Ralph Napierski, ktorý sa už v minulosti prezliekal za kňaza, sa dostal cez prvé strážne stanovište a dokonca sa fotil so skutočnými „kolegami“ a zapájal sa do rozhovorov. Predstavoval sa ako Basilius z Talianskej pravoslávnej cirkvi a neskôr tvrdil, že chce poukázať na pochybenia cirkvi pri krytí škandálov so sexuálnym obťažovaním. Až na miesto generálnej kongregácie sa však nedostal. Vatikán uistil svet, že tie naozaj dôležité debaty vedú len skutoční kardináli. Napierski si vôbec nedal záležať a zanedbal detaily. Ostražitejšej strážni d'alsích stanovištiach neušlo, že jeho róba je kratšia ako cirkev predpisuje a že namiesto fialovej biskupskej šerpy mal okolo pásu ovinutý obyčajný fialový šál. Od zvyšku duchovných, ktorí vo Vatikáne zvyčajne nosia biskupské a kardinálske čiapočky, Napierskeho odlišoval aj klobúk.

Favoritom je Bezák „známy“

Medzi kardinálmi sa už vykryštalizovalo niekoľko mien, o ktorých sa v súvislosti s voľbou nového pontifika najviac hovorí. Jedným z najčastejšie spomínaných je kanadský kardinál Marc Ouellet, ktorého si Benedikt pred tromi rokmi povolal do Vatikánu. V prípade voľby pápeža je však takmer pravidlom, že najčastejšie spomínaní favoriti napokon odchádzajú tak ako prišli - v kardinálskej červeni a nie bielom rúchu nového pápeža. Špekulácie preto zľahčuje aj samotný Ouellet, ktorý sa kedysi vyjadril, že zvolenie za pápeža musí byť nočná mora. „Stáročia a stáročia sa pozornosť upierala na Európu, takže sa čaká, že raz pápež príde z Ázie, Afriky alebo Ameriky,“ povedal Ouellet, ktorý pred povolaním do Vatikánu pôsobil v Québecu. „Dnes by to už nebolo prekvapenie. Aj ja musím byť pripravený, hoci si myslím, že iní by to zvládli lepšie,“ povedal pre kanadskú televíziu. Svoje stanovisko 68-ročný kardinál neskôr zopakoval aj v inom rozhovore. „Nemôžem na túto možnosť

nemyslieť. Samozrejme, keď prichádzam na konkláve, musím si v duchu hovoriť - čo ak, čo ak... Pomáha mi to rozjímať, pomáha mi to modliť sa, vyvoláva to vo mne strach. Som si veľmi dobre vedomý bremena, ktoré to so sebou nesie,“ povedal duchovný, ktorý má vo Vatikáne na starosti vymenúvanie biskupov na celom svete. „Človek musí byť pripravený na akýkoľvek výsledok, no myslím si, že istý počet ľudí má väčšie šance byť zvolený ako ja,“ povedal. Ouelletovo meno nie je neznáme ani slovenským veriacim. Québečan totiž stojí na čele Kongregácie pre biskupov, ktorá vyšetřovala a neskôr odvolala trnavského arcibiskupa Róberta Bezáka. Ouelletov podpis je aj pod listom s jedenástimi otázkami, ktoré Bezák dostal z Vatikánu a ktoré sa zameriavali na arcibiskupovo súkromné i verejné vystupovanie. Ouellet stojí aj za zákazom verejného vyjadrovania pre Bezáka, ktorý slovenskému biskupovi pred niekoľkými dňami tlmočil generálny predstavený rehole redemptoristov.

svk, reuters, Pravda 06/03/2013

Do kaplnky už priniesli piecky na pálenie lístkov

Ani týždeň po odchode Benedikta XVI. sa kardináli ešte nedohodli na voľbe nového pápeža. Aj napriek tomu, že termín konkláve už mal byť známy včera, do Vatikánu ešte stále nedorazili dvaja volitelia. A tak 113 kardinálov musí stále čakať. Ešte večer mal do Ríma doraziť poľský kardinál Kazimierz Nycz a dnes aj vietnamský kardinál JeanBaptiste Pham Minh Man. „Do štvrtka budú všetci kardináli v Ríme,“ potvrdil hovorca Vatikánu Federico Lombardi. No to nezabrzdilo prípravu na voľbu hlavy rímskokatolíckej cirkvi. Do Sixtínskej kaplnky, ktorú už v stredu pre verejnosť uzavreli, včera nainštalovali piecky na pálenie hlasovacích lístkov. Práve dym, ktorý z nich stúpa, oznamuje, či už kardináli zvolili svojho nového pozemského šéfa. Čierny dym symbolizuje neúspešnú voľbu, biely dym, naopak, voľbu úspešnú.

(pol, čtk), Nový Čas 07/03/2013

Z výsluchu za veľkú mláku

Máloktoľ dôchodca si to môže dovoliť. Arcibiskup Ján Sokol sa na dôchodku zrejme nenudí. Po rozlúčke s pápežom v Ríme a policajnom výsluchu v Nitre dnes cestuje do zaujímavej destinácie – do Ameriky!

Za týždeň precestuje takmer 10-tisíc kilometrov. Minulý štvrtok sa emeritný trnavský arcibiskup Ján Sokol vrátil z národnej púte v Ríme, kde sa bol rozlúčiť s odchádzajúcim pápežom Benediktom XVI. Prišiel dobre naladený a prezradil nám aj svoje najbližšie plány: „Siedmeho idem do Ameriky.“ V utorok zas zo svojho bydliska v Trnave cestoval do Nitry na policajný výsluch, kde vypovedal vo veci netransparentného financovania Trnavskej arcidiecézy. Po náročnej 7-hodinovej výpovedi mu už do reči nebolo. „Cestujem už o chvíľu,“ to bolo jediné, čo nám na margo svojho výletu povedal.

Ako súkromná osoba

Zisťovali sme, čo tam ide robiť. „Nie som hovorca arcibiskupa Sokola, nepoznám jeho program. Ale našu arcidiecézu v Spojených štátoch amerických zastupovať nebude,“ povedal nám hovorca Trnavskej arcidiecézy Dušan Kolenčík. Sokol do Ameriky chodieval aj v minulosti. Navštevoval tam aj manželov Edwarda a Marthu Garbovcov, ktorí dve tretiny svojho majetku odkázali práve Trnavskej arcidiecéze. Sokol svojho času tvrdil, že z ich dedičstva pochádza aj 20 miliónov korún (660-tisíc eur) na stavbu domova dôchodcov v Jacovciach. To stavia v arcibiskupovej rodnej obci združenie Metropolitánik, ktorému šéfoval jeho synovec Jozef Sokol. Arcibiskupovi vycestovať za oceán nebráni ani policajné vyšetrovanie vo veci trestného činu skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie. V prípade nebol zatiaľ nikto obvinený. Záujemcovia o cestu do Ameriky musia požiadať o povolenie Esta. Formulár zisťuje, či bol uchádzač zadržaný, alebo zatknutý za prečin ohrozenia mravnosti alebo v súvislosti s omamnými látkami. Alebo či záujemca dostal súhrnný trest vo výške 5 rokov.

Petra Fačkovcová - Klimešová
Eva Pristašová
Plus jeden deň 07/03/2013

Vypočúvali ho celý deň

Arcibiskup Ján Sokol bol prvýkrát vypovedať na polícii

Po rozlúčke s pápežom v Ríme pred vyšetrovateľa! Emeritný arcibiskup Ján Sokol včera v Nitre vysvetľoval, ako to bolo s financovaním Trnavskej arcidiecézy. Jeho nástupca Robert Bezák dal totiž vypracovať audit, ktorý zistil desiatky nevidovaných účtov. Polícia začala v prípade trestné stíhanie.

Sokolova kauza zrejme nezostane bez dohry a polícia má s ňou plné ruky práce. Podarilo sa nám totiž získať fotografie, ktoré zachytávajú emeritného arcibiskupa Sokola vchádzať do budovy Národnej kriminálnej agentúry v Nitre. Krátko pred deviatou hodinou ráno ho na sivej Toyote s bratislavskou poznávacou značkou priviezol pravdepodobne advokát. Oblečený bol v čiernom kabáte, nohaviciach a košeli s kolárikom. V tvári nemal žiadny stres a bolo vidieť, že je naladený pozitívne. Strach a neistotu na ňom nebolo vidieť ani vtedy, keď po viac než troch hodinách výsluchu vyšiel poprechádzať sa okolo budovy a zatelefonoval si. Že ide naozaj o náročnú kauzu a Sokol v nej má čo vysvetľovať, dokazuje, že výsluch trval až do štvrtej, teda sedem hodín. Sokola sme pri jeho návrate do Trnavy oslovili a prezradili mu i obsah

fotografií. Napriek tomu poprel, že by bol na výsluchu. „Nebol som na výsluchu, bol som na návšteve,“ tvrdil.

Polícia zatiaľ mlčí

Sokol sa minulý štvrtok vrátil z Ríma, kde sa bol rozlúčiť s pápežom. „Ešte som nebol vypovedať na polícii,“ povedal nám vtedy na letisku. Pred vyšetrovateľom sa teda včera postavil prvýkrát. Polícia sa k našim informáciám o výsluchu nechcela vyjadriť. „Vyšetrovateľ začal trestné stíhanie vo veci pre trestný čin skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie. Prebiehajú procesné úkony, preto nie je v tejto chvíli možné poskytnúť bližšie informácie,“ povedala hovorkyňa policajného prezídia Andrea Dobiášová. Trestné oznámenie podala v júli minulého roka audítorka, ktorá na pokyn Roberta Bezáka skúmala účtovníctvo arcidiecézy. Dôvodom mali byť nezaevidované účty, miliónové finančné transakcie, prevody peňazí na Sokolov súkromný účet, nevýhodné prenájmy cirkevných pozemkov a tiež aj 20 miliónov korún (660-tisíc eur) pre občianske združenie Sokolovho synovca na stavbu domova dôchodcov v Jacovciach.

Eva Pristašová
Petra Fačkovcová - Klimešová
Plus jeden deň 06/03/2013

Na letisko tereniakom a s dvomi kuframi

Emeritný trnavský arcibiskup strávi najbližšie dni v americkom New Jersey. Včera tam odletel z viedenského letiska. My sme boli pri tom. Čo tam išiel robiť? Arcibiskupa viezol na letisko luxusný biely tereniak s piešťanskou poznávacou značkou z jeho bydliska v Trnave. Sokol doň nastúpil krátko po jedenástej hodine dopoludnia. Predtým si ešte vybral poštu a zbehol do lekárne po lieky. Mal so sebou dva kufre, ktoré mu naložil šofér. Na Schwechat pri Viedni dorazil krátko popoludní, a prešiel cez check in rakúskej leteckej spoločnosti. Spoločnosť mu stále robil nižší muž z luxusného auta. O chvíľu už sám prešiel cez kontrolu a stratil sa v útrobach budovy.

Pozvali ho Slováci

„Som jeho priateľ, vždy keď pán Sokol potrebuje takto niekam ísť, tak mu pomôžem a zaveziem ho na letisko,“ povedal nám arcibiskupov šofér.

Prezradil tiež, kam presne letel a aký má program. „Pán Sokol odletel do New Jersey. Išiel tam na pozvanie slovensko-poľskej komunity, ktoré dostal ešte pred pol rokom, čiže ide o čisto pastoračnú činnosť a žiadne iné vybavovačky,“ povedal. Podľa neho takto emeritný arcibiskup lieta do Ameriky 2- až 3-krát do roka. „V minulosti mal na starosti zahraničných Slovákov, tak kontakty stále má. Ľudia si ho vážia a ak by niečo spravil, tak by ho nepozývali,“ dodal. Arcibiskup Ján Sokol bol posledné dni naozaj na rozhranie. Najprv cestoval do Ríma na rozlúčku s pápežom Benediktom XVI., potom v utorok vypovedal 7 hodín pred vyšetrovateľom v Nitre pre kauzu netransparentného financovania Trnavskej arcidiecézy, včera absolvoval temer 7-tisícový let do USA.

Eva Pristašová
Petra Fačkovcová - Klimešová
Plus jeden deň, 8.3.2013

Bola by to nočná mora

Favorit na pápeža z Kanady nechce viesť cirkev

Jeden z horúcich kandidátov na pápeža, kardinál Marc Oullet (68), odporučil svojim kolegom, aby ho pri hlasovaní o novej hlave cirkvi nevolili. Kanadčan má prepojenie so Slovenskom, menovite s odvolaným trnavským arcibiskupom Róbertom Bezákom.

Na pápežské povinnosti si Oullet jednoducho netrúfa. „Musím na to byť pripravený, aj keď si myslím, že iní by to zvládli lepšie,“ povedal Kanadčan. Kardinálom je od roku 2003 a v minulosti už stihol poznamenať, že stať sa pápežom by pre neho bola „nočná mora“. Kanadský kardinál tiež vidí veľký význam pre cirkev v sociálnych sieťach. Zatiaľ ich nemal čas používať, ale vyhlásil, že sa určite bude musieť prihlásiť na Twitter. Jasno má, zdá sa, aj vo veci „rebelujúcich“ arcibiskupov. Bol to totiž on, kto odvolanému Róbertovi Bezákovi zakázal začiatkom týždňa vyjadrovať sa pre médiá v lehote jedného roka. Tento čas by mal využiť na „osobné stíšenie“. Až potom bude cirkev riešiť jeho ďalšie pôsobenie.

Kňaz spálil fotku Benedikta

O poriadny rozruch v radoch cirkvi sa postaral Andrea Maggi,

jeden z talianskych farárov. Na bohoslužbe vo svojej farnosti v malom mestečku Castel Vittorio spálil fotku odstúpeného pápeža Benedikta XVI. Následne ho prirovnal ku kapitánovi stroskotanej lode Costa Concordia Francescovi Schettinovi. Benedikt XVI. podľa kňaza opustil cirkev zbabelo ako kapitán svoju loď. „Ak túto prácu nechcel, nemal ju prijímať,“ povedal nahnevaný Maggi. Podľa neho mal teraz už emeritný pápež Benedikt ostať vo svojej funkcii až do smrti, čím by ostal „skutočným základným kameňom cirkvi“.

Uzavreli Sixtínsku kaplnku

Tím 40 ľudí pod dohľadom inžiniera Paola Sagrettiho začal v Sixtínskej kaplnke s prípravami konkláve. Táto turistická atrakcia je preto odvčera pre verejnosť na určitý čas uzavretá. Na streche Sixtínskej kaplnky treba nainštalovať približne dvojmetrový komín. Napojený bude na jednoduchú liatinovú pec umiestnenú v ľavom zadnom rohu Sixtínskej kaplnky, v ktorej sa budú jeden alebo dva razy denne páliť hlasovacie lístky. Farba dymu oznámi výsledok voľby nového pápeža. (tasr)

Marc Oullet: Na pápežskú funkciu sú podľa neho lepší kandidáti.

(sim), Plus jeden deň 06/03/2013

DNES BUDÚ KOMPLETNÍ

Všetkých 117 kardinálov voliteľov nového pápeža by malo byť v Ríme dnes. Včera to oznámil hovorca Vatikánu Federico Lombardi. Ako posledný má prísť vietnamský kardinál Nguyen Van Thuan. Najmä talianski kardináli údajne naliehajú na rýchlu voľbu, ktorá by sa mohla začať 11. marca. Naopak, podľa chicagskeho arcibiskupa Francisca Georgea „je lepšie dlho diskutovať a potom viesť krátke konkláve“.

PETER DODEK, Šport 07/03/2013

Duku neodporúčajú

Združenie obetí zneužívania vytvorilo zoznam nevhodných kandidátov na pápeža.

„Špinavá dvanásťka“, tak označila skupina združujúca obeť zneužívania katolíckymi kňazmi tých kardinálov, ktorí by sa podľa nich určite nemali dostať na čelo cirkvi. Zoznam vznikol na základe výrokov kardinálov k zneužívaniu. Zaradili sem aj českého kardinála Dominika Duku. Zo 115 kardinálov voliteľov chýbali včera vo Vatikáne ešte dvaja. Posledný z nich má prísť dnes.

(čok), SME 07/03/2013

„Čierni pápeži“ už boli

Okolo volieb pápeža vo Vatikáne sa teraz veľa hovorí. Napríklad aj o takzvanom prvom čiernom pápežovi. O tom, čo by spôsobilo víťazstvo afrického kandidáta, či by sa vyplnili rôzne proroctvá o konci sveta a podobne. Tieto fámy ale žiadny reálny základ nemajú. Pápežov z Afriky a pravdepodobne aj tmavej pleti už katolícka cirkev mala. A vraj nielen raz.

Téma čierneho pápeža zaujíma aj ľudí, ktorým je inak Vatikán úplne ukradnutý.

Anketa - Opýtaná 1: „Máme aj obavy.“

Opýtaná 2: „Keby zvolili pápeža černocho, asi by som sa začala obávať či sa nenaplnia tie predpovede.“

Rado Igaz, redaktor: „Je zná-

me, že prorok Malachiáš predpovedal, že po Benediktovi XVI. príde Peter Rímsky, posledný pápež. Existuje však teória, že pri prepise sa z tohto proroctva stratila zmienka o caput nigrum, čiernej hlave, čiernom pápežovi, ktorý má stáť na čele cirkvi medzi Benediktom XVI. a posledným pápežom. Takže čierny pápež podľa proroctva rozhodne nemá byť posledným, navyše v minulosti sme ich už pravdepodobne mali.“

Marcel Šefčík, odborník na konkláve: „Čo sa týka tých dejín, tak by nebol to prvý čierny, lebo už v dejinách boli traja z Afriky pápeži.“

Rado Igaz, redaktor: „Pápež Viktor z druhého storočia, Miltia-

des zo štvrtého a Gelasius I. z piateho storočia.“

Imrich Gazda, cirkevný analytik: „Presná podoba pápežov z prvých storočí nie je zachovaná.“

Rado Igaz, redaktor: „Farba pleti tak zostáva záhadou. Najmä afro-americké katolícke komunity po celom svete ich však rozhodne považujú za takzvaných čiernych pápežov. Najväčšiu šancu stať sa novým pápežom z Afriky má kardinál Turkson z Ghany. Po Ríme má dokonca polepené akési predvolebné plagáty. Všetko však nakoniec už o pár dní rozhodnú kardináli v konkláve. Každopádne časy sa menia. Veď v roku 1978 by iba málokto povedal, že kardináli zvolia slovanského pápeža.“

Markiza, 06/03/2013

Petrov nástupca už nebude z Európy?

Po historickom a nečakanom kroku Benedikta XVI. stojí tak ako pred každým konkláve katolícka cirkev na určitom rázcestí. Otázku „Ako ďalej?“ si nekladú len bežní veriaci na celom svete, ale aj kardináli, ktorí sa po tieto dni schádzajú vo Vatikáne. Spomínaná otázka sa netýka iba celkového smerovania cirkvi, ale aj - a to predovšetkým - osoby jej budúcej hlavy. Do hry vstupujú viaceré faktory, ktoré sa vo väčšej alebo menšej miere zoberú do úvahy pri volebnom procese.

Meniaca sa geografia viery

Od konkláve v predchádzajúcich storočiach sa to tohtoročné nebude líšiť iba spôsobom konca pontifikátu, teda že pomyselný „duch Benedikta XVI.“ sa nebude intenzívne vznášať nad voličmi. Kardináli voliči budú mať pred očami meniacu sa situáciu v „geografii viery“, teda meniace sa počty katolíkov a intenzitu prežívania viery v rozličných častiach sveta. Budú tiež citlivo reflektovať nedávne udalosti i „manažérske“ pochybenia, ktoré sa udiali počas uplynulého pontifikátu: kauzy Williamson, Vatileaks, IOR (Vatikánska banka) a podobne. Ako už viacerí z voličov vyhlásili, vek a národnosť budú sekundárne faktory. Na druhej strane, vzhľadom na už spomínanú geografiu viery, ako aj na deklarované dôvody rezignácie Benedikta XVI. (fyzická vyčerpanosť súvisiaca s vekom), sa bude zrejme vek zvoleného pápeža pohybovať niekde okolo šesťdesiatky, resp. tesne nad touto hranicou. Za nevýznamné nemožno pokladať ani to, keď mnohí kardináli otvorene hovoria, že nastal čas zvoliť na čelo cirkvi niekoho z tzv. tretieho sveta. Je pravdou, že úvahy o pápežovi tmavej pleti sa objavujú už desaťročia, prinajmenšom od dvoch konkláve v roku 1978. Ale prudký rozvoj kresťanských spoločností v donedávna misijných krajinách (najmä v strednej Afrike a čiastočne aj v Číne) a pokles katolicizmu v Európe a niektorých latinskoamerických štátoch (v Brazílii nastal rozmach rozličných protestantských prúdov) naznačujú, že pravdepodobnosť zvolenia pontifika z týchto oblastí je väčšia než kedykoľvek predtým.

Väčšina kardinálov

Voličské teleso tvorí 117 mužov, z ktorých doteraz iba dvaja oznámili, že sa na konkláve nezúčastnia. Kardinál Darmaatmadja z Indonézie zo zdravot-

ných dôvodov, druhý, Keith O'Brien zo Škótska, aby na seba vzhľadom na nedávne obvinenia z „nevhodného“ správania k niekdajším seminaristom nestfhfal mediálnu pozornosť. V roku 2005 boli len dvaja kardináli, ktorí sa predtým zúčastnili na konkláve (Joseph Ratzinger a William Wakefield Baum). Tohto roku to bude rovných 50 mužov, keďže presne toľko kardinálov vymenoval ešte Ján Pavol II. Ak odrátame dvoch, ktorí účasť odriekli, klesne toto číslo na 48. Väčšinu (67) teda tvoria kardináli ustanovení do svojej funkcie Benediktom XVI. Z naznačených dôvodov možno konštatovať, že voliči bližší mysleniu dnes už emeritného pápeža budú mať prevahu. Každý pápež, ktorý priebežne vymenúva kardinálov a tvorí toto personálne teleso, si je dobre vedomý, že ide nielen o jeho najbližších spolupracovníkov a tzv. kniežatá cirkvi (najvyššie hierarchicky postavených prelátov), ale aj o ľudí, ktorí raz budú vyberať jeho nástupcu. Preto túto hodnosť dostávajú len osoby s maximálnou dôverou pápeža, požívajúce široký rešpekt a disponujúce potrebnými ľudskými, odbornými a morálnymi kvalitami, hoci je pravda, že „do srdca“ pápež nevidí žiadnemu z nich. Veľký počet ľudí, z ktorých väčšina neprebýva trvalo v Ríme, sa až tak dobre nepozná. Okruh „kolegov“, ktorý pozná ten-ktorý kardinál, je rozličný a môže pozostávať priemerne z niekoľko desiatok kardinálov. Mnohí sa lepšie spoznávajú až teraz a nie je tajomstvom, že informácie o „papabili“ (osoby, ktoré považujú znalci vatikánskeho prostredia za najhorúcejších kandidátov) sledujú aj z internetu.

Nová evanjelizácia

Informačné a komunikačné technológie teda zohrávajú doteraz najvýznamnejšiu úlohu v dejinách. Napokon bude to po prvý raz, čo si emeritný pápež môže pozrieť v televízii výsledok voľby svojho nástupcu. Spolu s kardinálmi, ktorí už vydali vyhlásenia či poskytli médiám rozhovory, sa dajú identifikovať aj základné požiadavky, aké sa budú klásť na potenciálneho kandidáta. Najčastejšie používaným slovným spojením v Ríme a medzi biskupmi a klerikmi po celom svete je nová evanjelizácia. Tento projekt, zameraný na akési „znovuohlásenie“ evanjelia národom a osobám, ktoré už majú skúsenosť s kresťanstvom, ležal

na srdci Benediktovi XVI. Na túto tému sa vlni v októbri konala v Ríme biskupská synoda. Z jej písomných podkladov bude musieť nový pápež napísať špecifický dokument - posynodálnu apoštolskú exhortáciu. Táto téma je jednou z ústredných myšlienok stále prebiehajúceho Roka viery, ktorý spustil vlni v októbri dnes už emeritný pápež a ktorý potrvá do novembra. Významnou úlohou, ktorej bude nová hlava katolíckej cirkvi čeliť, bude aj reforma rímskej kúrie, hlavného byrokratického aparátu cirkvi. Ako ukázali vyššie spomínané kauzy, najmä únik dokumentov či niektoré sporné personálne vymenovania, treba zásadne upraviť fungovanie kúrie. V prípade zvolenia Netaliana, resp. osoby, ktorá s tým nemá nijaké skúsenosti, je predstaviteľný scenár, že si nový pápež za štátneho sekretára vyberie práve toho, kto pozná chod tohto aparátu a zároveň má odvahu napomáhať pri jeho zefektívňovaní. Samozrejme, každý z voliacich kardinálov sa bude usilovať konať najmä v súlade s katolíckym presvedčením, že to nie sú priamo oni sami, čo rozhodnú o tom, kto sa stane na ďalšie roky nástupcom svätého Petra. Ako sa vyjadril ktorýsi z nich: „Pán si už pápeža vybral, my sme len poverení tým, aby sme zistili, kto to je.“

Marián Sekerák, Pravda 07/03/2013

Takto oddychuje

Benedikt XVI. po rezignácii

Už je to viac než týždeň, čo Benedikt XVI. odstúpil z pápežského stolca. Na svetlo sveta sa dostali prvé fotky emeritného pápeža počas prechádzky vo svojom letnom sídle!

Benedikt XVI. sa prechádzal v záhrade letného pápežského sídla Castel Gandolfo neďaleko Ríma v bielej suťane a na hlave mal šiltovku rovnakej farby. Fotky pápeža na dôchodku uverejnil taliansky bulvárny magazín Chi. Ide o prvé zábery bývalej hlavy katolíckej cirkvi, ktorá odstúpila 28. februára. Emeritný pápež si od odstúpenia užíva chvíle odpočinku. Je to zjavné aj na fotke. Na hlave mal športovú bejzbalovú čiapku. Tú nosil doteraz len počas letných mesiacov. Urobil však aj výnimky. V šiltovke sa už ukázal aj na verejnosti. (pol), Nový čas, 8.3.2013

Pápež by mal mať rád všetkých

Mnohí od nástupcu pápeža Benedikta XVI. očakávajú, že bude najmä schopným administrátorom rímskej kúrie. Správa inštitucionálnych záležitostí je nepochybne dôležitá, ale nároky, ktoré kladie katolícke učenie na hlavu cirkvi, siahajú oveľa ďalej. V nadväznosti na Kristove slová Petrovi má byť pastierom celého stáda vo vzťahu k veriacim a rybárom ľudí vo vzťahu k neveriacim. Nový pápež bude mať šancu uplatňovať univerzalitu svojho poslania celkom naplno.

Náročné povolanie

Samotné prekvapujúce odstúpenie Benedikta XVI. môže navzdory niektorým komentárom pápežský úrad skôr posilniť. Pri zdôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že nemá dostatok síl na vedenie katolíckej cirkvi a ohlasovanie evanjelia v dnešnom rýchlo sa meniacom svete, ktorý je zmietaný aj mnohými otázkami o podstate viery. Samozrejme, Benedikt nie je prvým rímskym biskupom, ktorý sa dožil vysokého veku. No jeho predchodcovia si mohli pomerne ľahko dovoliť riešiť ubúdanie síl redukovaním svojich aktivít. V dnešnej mediálnej dobe to také jednoduché nie je. Státisíce mladých katolíkov rátajú s účasťou Svätého otca na Svetových dňoch mládeže, ktoré sa budú napríklad v tomto roku konať v Brazílii. Od pápeža sa očakávajú i pravidelné pastoračné cesty do rozličných krajín sveta, týždenné generálne audiencie pre pútnikov v Ríme, ako aj špeciálne audiencie pre členov rôznych asociácií, hnutí a združení. Neúčasť najvyššieho veľkňaza na zaužívanej slávnostnej omši v jeden z dôležitých sviatkov by bola sklamaním nielen pre tisíce pútnikov v Ríme, ale aj pre milióny televíznych divákov.

Sila a lesk Ríma

Akcelerácia aktivít pápežstvu nepochybne priniesla upevnenie jeho vplyvu do vnútra katolíckej cirkvi, ako aj sily jeho hlasu navonok. Sotva niekedy v minulosti mohli veriaci tak dobre poznať svojho pápeža a vybudovať si k nemu taký vrúcny vzťah, ako je to dnes, keď Svätý otec v určitom zmysle slova vykonáva úlohu farára celého sveta. Aj mnohí neveriaci si dnes tvoria obraz o kresťanstve či dokonca o náboženstve ako takom

práve na základe slov a činov pápeža. Benediktovo vzdanie sa úradu sa právom označuje za gesto pokory. Uznal ním, že jeho charizma je iná ako Jána Pavla II., ktorého samotná (v posledných rokoch často tichá) prítomnosť dokázala elektrizovať dav. Jeho odstúpenie však možno chápať aj ako rozhodnutie v prospech silného pápežstva. Svojím gestom dal najavo, že by pápežstvo nemalo ustupovať z pozícií, ktoré v posledných desaťročiach nadobudlo, že poslaním pápeža je zásadným spôsobom podporovať duchovný život každého katolíka a tiež, že Rím nemusí prenášať svoje súčasné úlohy na národné biskupské konferencie, ale má byť ich lídrom a ochrancom. To, že si Benedikt dal záležať na dôstojnosti procesu svojho odchodu a vedome sa rozhodol nevrátiť sa do „súkromného života“, jeho nástupcovi umožní, aby udržal auru posvätnosti svojho úradu, podobne ako ju Ján Pavol II. dokázal zachovať pri takých novotách, akými boli vstup do mediálneho priestoru či počiatok častých misijných ciest.

Globálna cirkev

Nový pápež by mal nadviazať na toto dedičstvo a upevňovať ho nie v záujme akýchsi samoučelných mocenských pozícií, ale v záujme efektivity svojej služby pre cirkev a svet. Existencia silného centra totiž katolíckej cirkvi umožňuje vytvárať skutočné spoločenstvo naprieč hranicami štátov a kontinentov a pôsobiť aj ako jednotiaci prvok medzi obyvateľmi rozvinutých a rozvojových krajín. Samotnej cirkvi prináša nielen garanciu vnútornej jednoty, ale tiež postavenie „globálneho hráča“. Katolícki veriaci navyše môžu v univerzálnom charaktere svojej cirkvi vidieť jeden z nástrojov na ochranu pred pokušením prispôbiť Kristovu náuku požiadavkám aktuálnej verejnej mienky. Mnohé západné protestantské cirkvi nedokázali tomuto pokušeniu odolať a od nasledovania ducha doby ich neodradil ani odpor ich partnerských cirkví v tradičnejšie zmysľajúcich afrických a ázijských štátoch. Inštitucionálne celosvetovo jednotnej katolíckej cirkvi musí byť zrejme, že všetkým vyhovieť nemôže a múdrejšie, ako riskovať rozpad experimentovaním jedným alebo

druhým smerom, je držať sa pôvodného kresťanského učenia.

Rozvojové krajiny

Nech bude nový pápež pochádzať odkiaľkoľvek, jeho pozornosť bude vo zvyšujúcej sa miere iste patriť aj mimoeurópskym krajinám. Dá sa očakávať, že bude pokračovať internacionalizácia kardinálskeho zboru a rímskej kúrie. Pápež tiež bude musieť ukázať, že venuje zvýšenú pozornosť špecifickým problémom cirkvi v Afrike, Ázii a Latinskej Amerike a že v súlade s princípom koleuality prihliada na podnety a oprávnené žiadosti tamjších biskupov pri prijímaní svojich rozhodnutí. Dôležitou úlohou bude ďalšie posilňovanie spolupatričnosti západných katolíkov s ich súvercami, ktorí žijú v tzv. treťom svete v chudobe a často i v prenasledovaní. Povinnosťou pápeža je hovoriť ku každému človeku, kdekkoľvek žije, akýkoľvek je jeho duchovný život a akýkoľvek má vzťah ku katolíckej viere. Už svätý Augustín prizvukoval, že biskup má utešovať sklesnutých, vyučovať nevzdelaných, oživovať ťažkopádnych, povzbudzovať dobrých a znášať zlých. Aby však nový rímsky biskup dobre uskutočňoval svoje poslanie, bude sa musieť usilovať splniť najmä tú úlohu, o ktorej Augustín naznačil, že je zo všetkých najdôležitejšia i najťažšia: milovať všetkých.

Katolíckej cirkvi musí byť zrejme, že všetkým vyhovieť nemôže a múdrejšie, ako riskovať rozpad experimentovaním. Je držať sa pôvodného kresťanského učenia.

Boris Bartho doktorand Právnickej fakulty Viedenskej univerzity

Pravda 07/03/2013

Nezvyčajné prirovnanie

Istý taliansky kňaz si poriadne pohneval biskupa, svojich veriacich, aj emeritného pápeža Benedikta XVI. Odchádzajúcu hlavu katolíckej cirkvi totiž prirovnal ku kapitánovi stroskotanej lode Costa Concordia. Francesco Schettino opustil plavidlo medzi prvými, krátko po tom, ako narazilo na plytčinu. V Taliansku ho preto považujú za zbabelca.

Markíza, 05/03/2013